

Vår saksbehandler Cato Johansen 90098542	Vår dato 13.02.2017	Vår referanse 2013/1527-42/315
	Tidligere dato 12.12.2016	Tidligere referanse 2005/5988

Til
Fylkesmannen i Nordland

Statens Hus, Moloveien 10
8002 BODØ

Uttalelse til forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner i Nordland fylke

Det vises til oversendelse av høringsdokumenter for de marine verneområdene Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden/Innhavet i Nordland. Forsvarsbygg uttaler seg med den hensikt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser i saker som behandles etter naturmangfoldsloven.

Forsvaret har ingen interesser i Vistenfjorden, Nordfjorden eller Kaldvåg fjorden/Innhavet. Vi har derimot tidligere uttalt oss om Karlsøyfjorden (tidligere Karlsøyvær) med bakgrunn i at Forsvaret har hatt et skyte- og øvingsfelt i området som delvis overlapper med det marine verneområdet. Vi har da bedt om at konsekvenser for Forsvaret utredes nærmere i verneprosessen.

De siste årene har derimot Forsvaret gått gjennom sin skytefeltstruktur, og har anbefalt at det aktuelle skytefeltet her (END 464 Mjelde) avvikles. Det har heller ikke vært i bruk på lang tid. Som det står i høringsdokumentet forventes en endelig bekreftelse på ny skytefeltstruktur i løpet av våren 2017. Vi kan derimot allerede nå anta at feltet utenfor Karlsøyvær ikke vil videreføres, og vi forventer derfor ikke at fylkesmannen i Nordland gjør noen ytterligere vurderinger av forholdet mellom feltet og det marine verneområdet slik det ble signalisert i tidligere uttalelser. Det er derfor heller ingen behov for unntaksbestemmelser for Forsvaret i vernebestemmelsene.

Bjørn Bergesen
Seksjonssjef arealplan
Forsvarsbygg eiendom

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:

Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep	0032	OSLO
Forsvarsstaben	Postboks 800, Postmottak	2617	LILLEHAMMER

Postadresse Postboks 405 Sentrum 0103 Oslo	Fakturaadresse Fakturasenteret Postboks 4394 2308 Hamar	Telefon 815 70 400 Telefaks 23 09 78 03	E-postadresse post@forsvarsbygg.no Internett www.forsvarsbygg.no	Org. nr. 975 950 662 Bankkonto 4714 10 00280
--	---	--	---	---

17 MARS 2017

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus, Moloveien 10
8002 BODØ

Att: Madsen, Kjell Eivind

Deres ref:

Vår ref: 2016/1695
Arkivnr: 323
Løpenr: 5528/2017

Bergen 15.03.2017

**HØRING AV FORSLAG OM MARINE VERNEOMRÅDER I VEVELSTAD,
RØDØY, BODØ OG HAMARØY KOMMUNER I NORDLAND**

Vi viser til brev av 12.12.2016 hvor Fylkesmannen i Nordland ber om innspill i forbindelse med forslag til fire marine verneområder i Nordland. De fire områdene er:

Vistenfjorden i Vevelstad kommune - Fjord
Nordfjorden i Rødøy kommune - Fjord
Karlsfjorden i Bodø kommune - Åpen kyst
Kalvåg fjorden og Innhavet i Hamarøy kommune - Poll

De fire foreslåtte områdene representerer til sammen et meget rikt mangfold av marine naturtyper i Nordland, alt fra de innerste og isolerte fjordtypene som kalles poller, via typiske terskelfjorder til åpen kyst med en svært høy variasjon av øyer, fluer og gruntvannsområder og riktig dype partier.

Havforskningsinstituttet deltok i arbeidet med forslaget til nasjonal marin verneplan. Vi mener fortsatt at det er viktig å ta vare på et representativt utvalg av marin natur for fremtiden. Ikke bare verne for å bevare, men også verne for å ha relativt upåvirkede områder som kan brukes som referanse for forskning og overvåkning. Relativt upåvirkede områder som referanser er viktigere enn noensinne, ikke minst siden den menneskelige påvirkningen stadig øker både i havet og langs kysten, men også siden vi forventer globale endringer i havklima og havkjemi. Global oppvarming og havforsurning i våre områder kan allerede måles, mens eventuelle langtidseffekter er for en stor del uforutsigbare.

Såvidt vi kan se følger grensene for Nordfjorden, Karlsfjorden og Kalvåg fjorden-Innhavet anbefalingen fra Endelig tilråding bare med noen små ubetydelige endringer for grensene.

Den innerste delen av Vistenfjorden betegnes som referanseområde og får spesiell beskyttelse mot reketråling og oppdrett. For den ytre delen av Vistenfjorden foreligger det to forslag til vernegrense. Det ene forslaget er fra Fylkesmannen og omfatter hele ytre fjord som tidligere anbefalt av det rådgivende utvalget som avga den såkalte Endelig tilråding. Det andre forslaget kommer fra medlemmer av Arbeidsutvalget for marin verneplan i Nord-Norge. Dette forslaget omfatter bare en liten midtre del av Vistenfjorden som vist på kartet i sakspapirene. Fylkesmannen opplyser at begrunnelsen for innsnevringen av vernegrensen skyldes oppdrettsanlegg i ytre delen av fjorden.

Havforskningsinstituttet støtter Fylkesmannens forslag som omfatter hele fjorden og som sammenfaller med den opprinnelige anbefalingen. Det er ingen terskel mellom den ytre og den midtre delen av fjorden. Dette betyr at vannmassene i fjorden, utenfor den grunne terskelen ved Kvalvågen, henger nøye sammen. Det som skjer i den ene delen av fjorden vil kunne påvirke det som skjer i den andre delen. Riktignok er det litt grunnere i den midtre delen, men etter vår mening bør fjorden utenfor Kvalvågen ses under ett.

Utvelgelsen av de aktuelle områdene er blant annet basert på spesifikke opplysninger om fauna og flora i områdene, men også generell kunnskap om hvordan det biologiske mangfoldet varierer med for eksempel topografi, strømforhold og dyp. Vi vil minne om at Utvalget for endelig tilråding fremhevet at anbefalingene i stor grad representerer en liberal tilnærming til bruk, særlig med tanke på utnyttelsen av naturlige bestander, men påpeker også at for å sikre verneverdiene er det nødvendig med klare retningslinjer for bruk, overvåking av naturtilstanden og kontroll med at bestemmelsene følges. Utvalget anbefalte også at det gjennomføres grundig kartlegging av de enkelte områdene så snart som mulig etter vedtak om beskyttelse. Dette er viktig i en større sammenheng med tanke på overvåking av eventuelle endringer i fauna og flora og en analyse av påvirkningsfaktorer.

Med hilsen,

Jan Atle Knutsen
Leder forskningsprogram kyst
sign.

Jan Helge Fosså
Forsker

Fra: lise.maria.stromquist@kystverket.no[lise.maria.stromquist@kystverket.no]

Dato: 05.04.2017 09:06:51

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Tittel: Offentlig høring av forslag til marin verneplan - områdene Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden-
Innhavet i Nordland fylke

Hei,

Kystverket Nordland har ingen innspill til de marine verneplanene som har vært på høring, og ser at vedlikehold og etablering av navigasjonsinstallasjoner og ferdsel er ivaretatt i verneplanene.

Hilsen

Lise Maria Strömqvist

seniorrådgiver

Kystverket Nordland

KYSTVERKET

Tlf: 941 95 509

Sentralbord: 07847

www.kystverket.no

**Kystverkets visjon er å utvikle kysten og
havområda til verdens sikreste og reneste**

Naturvernforbundet *i Nordland*

Naturvernforbundet i Nordland

v/ leder Frode Solbakken

Solbakken

8646 Korgen

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10,

8002 Bodø

fmnopost@fylkesmannen.no

Mo i Rana 04.04.17

HØRINGSUTTALELSE VEDR. FORSLAG OM MARINE VERNEOMRÅDER I VEVELSTAD, RØDØY, BODØ OG HAMARØY KOMMUNER I NORDLAND

Naturvernforbundet i Nordland vil uttale stor tilfredshet over at Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden/Innhavet er foreslått som marine verneområder i fylket vårt. På den annen side stiller vi oss undrende til at ingen naturvernorganisasjoner har vært representert verken i arbeidsutvalget eller i de lokale referansegruppene som har forberedt verneforslagene i Nordland, til tross for at tidligere leder i Naturvernforbundet i Nordland og samtidig styreleder i Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, Erling Solvang, i brev til Fylkesmannen 02.11.15 uttrykkelig ba om dette. Oss bekjent har f.eks. naturvernorganisasjoner i Troms hatt representanter i lokale referansegrupper for de marine verneforslagene der. Det er tross alt naturvern som er hovedpoenget med forslagene, ikke (for)bruk.

I utgangspunktet vil vi framheve de positive ringvirkningene marint vern vil ha for naturverdiene og livskvalitet for lokalbefolkning og besøkende. Vernet bidrar til å følge opp Norges forpliktelser etter Biomangfoldkonvensjonen om marint vern, både for å sikre representative sjøområder langs vår kyst og for å bevare referanseområder for fremtidig forskning på urørt marin natur. Tradisjonell bruk av sjøen i disse verneområdene til fangst og fiske vil også bli styrket. Videre vil marint vern øke oppmerksomheten og opplevelsesverdien for reise- og friluftsliv, jfr. erfaringene i Vegaøyene verdensarvområde. Men alt dette utfordrer også verneregimet. Forvaltningen av de marine verneområdene må være tydelig og forutsigbar med naturverdiene som førsteprioritet uten for mange unntaksregler i verneforskriftene. Dette er helt nødvendig i vår tid der naturtilstanden overalt er under et voldsomt utnyttelsespress og tapes i stadig større tempo.

Naturvernforbundet i Nordland har lest verneforslagene for Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden/ Innhavet. Det undrer oss at det bare er i Nordfjorden det foreslås at dyrelivet både i vannsøylen og på sjøbunnen er omfattet av vernet, mens det i de tre andre verneområdene bare gjelder sjøbunnen. Dette er ulogisk da f.eks. evt. forurensning i vannsøylen i større eller mindre grad ender opp på sjøbunnen til slutt. Vi fremmer derfor et generelt endringsforslag til §3b) i verneforskriftene for Vistenfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden/ Innhavet på at også vannsøylen omfattes av det marine vernet. I fortsettelsen vil vi uttale oss om hvilke vernerestriksjoner vi mener bør være felles for alle de fire marine verneområdene og deretter ta for oss forslagene til verneforskrift for hvert enkelt område og komme med konkrete endringsforslag.

1. Fiskeri

Naturvernforbundet støtter forslaget om at tradisjonelt fiske med juksa, garn, line og not kan foregå som før i de foreslåtte marine verneområdene. Vi støtter videre at redskaper som slepes under fisket og kan ramme sjøbunnen slik som reke trål, ikke skal være tillatt i referanseområdet i Indre Vistenfjorden. Men vi vil at dette forbudet mot trål også skal gjelde i alle de fire foreslåtte marine verneområdene, inkludert de ytre delene av Vistenfjorden. Sjøbunnen er jo en del av vernet. Dernest er sjøbunnen i de foreslåtte verneområdene lite kartlagt, ikke minst korallforekomster, noe høringsdokumentene tydelig gjør oppmerksom på. Koraller har i utgangspunktet en viss beskyttelse gjennom forskrift om utøvelse av fiske i sjø. I marine verneområder burde beskyttelsen være absolutt. Siden man ikke vet hvor korallforekomstene er, er den eneste logiske konsekvens å forby all bruk av trål.

2. Havbruk.

Naturvernforbundet går imot enhver form for fiskeoppdrett i åpne merder i de marine verneområdene uansett om de allerede er etablert i de foreslåtte områdene eller ikke. Det er en kjent sak, hvilket også refereres i høringsdokumentene, at fiskeoppdrett i åpen sjø ikke har noen kontroll med de forurensende stoffene anleggene slipper ut til enhver tid. Det gjelder store mengder næringsalter og organisk materiale (fôrrester og ekskrementer) som forurenser sjøbunn, flora og fauna. Det samme gjelder miljøgifter som kitinhemmere og kobberimpregnering. Og det gjelder stadig tilbakevendende rømming av fisk fra oppdrettsanleggene med derpå følgende genetisk forurensning av laks- og ørretstammer.

Som eksempel kan nevnes Nova Sea AS sitt nåværende fiskeoppdrettsanlegg i Vistenfjorden. Det har en årsproduksjon på opp til 3200 tonn laks, ørret og regnbueørret hvilket fører til at ekskrementavfall tilsvarende en befolkningmengde på rundt 45000 mennesker renner rett i sjøen. I hvilken norsk by ville dette vært godtatt? Svaret er ingen. I tillegg kommer fôrrester. Miljøgifter brukt mot lakselus, er skadelige for bl.a. reker og regnes som en viktig årsak til nedgangen i rekebestanden. Eksistensen av åpne oppdrettsanlegg vil derfor direkte true formålet med oppretting av marint verneområde i henhold til Naturmangfoldlovens §39 (marine verneområder) der det står at, sitat 5. ledd: ”I et verneområde i sjø må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet”. Tillatelse av konvensjonell oppdrett i de marine verneområdene vil også direkte undergrave §3c) i verneforskriftene der det står at ”Området er vernet mot tiltak som f.eks....., utføring av avløpsvann og andre

konsentrerte forurensningstilførsler,... Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.” Åpne konvensjonelle oppdrettsanlegg i de marine verneområdene er derfor helt uakseptabelt.

Vi vil i denne forbindelse påpeke en inkonsekvens i Fylkesmannens verneforslag ved at fortøyning av småbåter skal skje med ”et materiale som ikke forurenses” (§4i) i verneforskriftene) - et forslag som Naturvernforbundet støtter - mens det for fiskeoppdrett, skjelloppdrett eller levendelagring av villfanget fisk over 12 uker ikke er foreslått noen slike krav til materialvalg, virksomheter som i omfang vil forurense betydelig mer enn noen enkeltstående båtfortøyninger!

Det er bare Vistenfjorden av de fire verneforslagene som har klarerte lokaliteter for matfiskeoppdrett i dag. De tre oppdrettsanleggene i Vistenfjorden må tilvises ny lokalitet eller alternativt få pålegg om oppretting av lukket anlegg med full kontroll over vann inn og vann ut innen en viss tidsfrist, f.eks. 2020. Vi går inn for alternativ B som foreslått for Nordfjorden og Karlsøyfjorden. Merkelig nok er ikke alternativ B foreslått for Kaldvågafjorden/ Innhavet selv om området er regnet som helt uegnet for fiskeoppdrett pga. grunne terskler og liten vannutskiftning (Akvaplan-Niva 2001). Vi foreslår at tilsvarende verneforskrift skal gjelde for Kaldvågafjorden/ Innhavet og også for hele Vistenfjorden. Dette innebærer også et forbud mot levendelagring/føring av villfanget fisk i sjø over 12 uker i verneområdene.

Naturvernforbundet går videre imot at skalldyroppdrett skal kunne foregå innenfor de foreslåtte marine verneområdene. Skalldyroppdrett er åpne havbruksanlegg, og må være det, hvorfra det regelmessig løsner nylontaurester og plastblåser til fare for sjøfugl og forurensning av sjøbunn og fisk med mikroplast. Dernest legger de beslag på areal i vannspeilet som gjør vik og fiskeplasser utilgjengelige for allmennheten. I tillegg er det ingen krav til eller kontroll med fargevalg og utseendet på plastblåsene som derved framtrer som søppel i vannspeilet til stor estetisk forstyrrelse i det marine landskapet.

Vi støtter for øvrig fullt ut forslaget om totalforbud mot utslipp av konsentrerte forurensningstilførsler i de marine verneområdene hvilket bl.a. innebærer forbud mot tømning av ballastvann og behandlingsvann fra lakselusbehandling.

3. Havbeite

Naturvernforbundet støtter Fylkesmannens forslag om forbud mot utsetting av organismer i de marine verneområdene hvilket betyr forbud mot havbeite og mot dyrking av nye arter som f.eks. marine alger.

4. Høsting av skjell, tang og tare

Vi støtter Fylkesmannens forslag om forbud mot skjellskraping og industriell høsting av vegetasjon på sjøbunnen (slik må det være, ellers ville vern av sjøbunnen vært uten mening), men tillatelse til tradisjonell sanking av tang og tare ned til laveste lavvann som f.eks. til ærfuglørkt eller husdyrfør for grunneiere og tillatelse til plukking av skjell for allmennheten.

5. Friluftsliv

Naturvernforbundet støtter Fylkesmannens forslag om at det ikke skal legges opp til restriksjoner på normal friluftaktivitet i de marine verneområdene. Unntaket er Karlsøyvær

naturreservat der vi er enig med Fylkesmannen i at ilandstigningsforbudet i perioden 15. april til 31. juli videreføres.

6. Båttrafikk

Heller ikke under dette punktet har Naturvernforbundet noen bemerkninger til Fylkesmannens verneforslag. Som tidligere nevnt støtter vi fullt ut kravet til at fortøyningsfester for småbåter (definert som lengde opp til 15 meter), herunder fastfortøying og dragfortøying, må være i et materiale som ikke forurensar. Vi vil videre understreke vår støtte til verneforskriftsforslagenes §3c) om forbud mot å tømme ballastvann i de marine verneområdene for å unngå spredning/innføring av nye arter, hvilket også er i samsvar med §3b): ”Utsetting av organismer er forbudt.”

Fylkesmannen skriver i høringsdokumentene at gjeldende forskrift om bruk av vannscooter §4b) og c) setter forbud mot bruk av dette og lignende motordrevne fartøy i verneområder og i et heldekkende belte på 400 meter fra alle verneområder og at det derfor ikke er foreslått et slikt forbud i de marine verneforskriftene. Naturvernforbundet mener det likevel burde vært nedskrevet et eksplisitt forbud mot bruk av vannscooter i verneforskriftene fordi det pågår en liberalisering av synet på vannscooter i samfunnet og dermed fare for endringer av dette punktet i vannscooterforskriften. Konkret foreslår vi her et nytt punkt §3d) i verneforskriftene.

Forslagene til de enkelte verneforskriftene:

a) Vistenfjorden

Naturvernforbundet vil på det sterkeste anbefale å verne hele fjorden, dvs. alternativ A. Bare slik kan en for framtida få vernet både det som er representativt og det som er spesielt ved Vistenfjorden på Helgelandskysten, dvs. Ytre Visten som en typisk åpen fjord med rik fauna og Indre Visten med en spesiell fauna av arktiske og nordlige kaldtvannsarter. Bli ikkje Ytre Visten med i vernet, har man på Helgeland ikkje sikret en representativ åpen fjord for framtida og samtidig potensielt åpnet for forstyrrelser av det spesielt verneverdige og sårbare i Indre Visten.

I henhold til punktene 1. – 6. over, vil vi gå inn for følgende endringer i verneforskriftsforslaget for Vistenfjorden. Endringsforslagene er markert med kursiv skrift:

§3. Vernebestemmelser

§3b) ”Dyrelivet knyttet til sjøbunnen og vannsøylen i *Ytre og Indre Visten*, er vernet mot skade og ødeleggelse....”

§3c) ”Området er vernet mot tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, *havbruksanlegg inkludert skjelloppdrett, fangstbasert akvakultur, levendelagring av fisk, utfylling, byggevirksomhet,....*” osv. som det står i Fylkesmannens verneskriftforslag.

§3d) ”*Det er ikkje tillatt å bruke vannscooter og lignende motordrevne fartøy i verneområdet og i et heldekkende belte på 400 meter fra vernegrensen.*”

§4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§4c) ”Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk, med unntak for:

- i. Skjellskraping
- ii. Høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter
- iii. Rekestrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen *fra linjen Vistnesodden – Kalvhyllodden og inn fjorden.*”

§4k): ”Drift og vedlikehold av andre eksisterende anlegg og innretninger, herunder avløpsledning, (*fjerne akvakulturanlegg*), kaianlegg, flytebrygger, båtstøer, båtutlegg og fortøyninger”.

§5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

”Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

Fjerne følgende punkter: §5b)(Havbruk i Ytre Visten...), c)(Fangstbasert akvakultur i Ytre Visten) og d)(Levendelagring av fisk i Ytre Visten)”

b) Nordfjorden

Vi støtter Fylkesmannens forslag til avgrensning av det marine verneområdet i Nordfjorden, dvs. fra linjen Nordfjordneset – Nordfjordnova og inn. Her er det per i dag ikke etablert noe havbruksanlegg, verken fiskeopprett eller skjelloppdrett. Dette gjør det enklere å fastsette et forbud og velge alternativ B i fylkesmannens høringsdokument.

Ellers vil Naturvernforbundet si nei til å tillate bru over Nordfjorden mellom Grønkvallodden og Nordfjordholmene da den vil påvirke/endre sjøbunnen og strømforholdene inn/ut Nordfjorden. En slik fergefri veiforbindelse mellom Mo i Rana og Rødøy står for øvrig ikke på Nasjonal Transportplan og har ingen realisme i overskuelig framtid. Verneforskriftene for Nordfjorden trenger derfor ikke omtale dette i det hele tatt.

I henhold til punktene 1. – 6. over, vil vi gå inn for følgende endringer i verneforskriftforslaget for Nordfjorden. Endringsforslagene er markert med kursiv skrift:

§3. Vernebestemmelser

§3c) ”Området er vernet mot tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, *havbruksanlegg inkludert skjelloppdrett, fangstbasert akvakultur, levendelagring av fisk, utfylling, byggevirksomhet,....*” osv. som det står i Fylkesmannens verneskiftforslag.

§3d) ”*Det er ikke tillatt å bruke vannscooter og lignende motordrevne fartøy i verneområdet og i et heldekkende belte på 400 meter fra vernegrensen.*”

§4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§4c) ”Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk, med unntak for skjellskraping, høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter og *rekestrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen.*”

§5 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

”Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

Fjerne følgende punkter: §5b)(Havbruk...), c)(Fangstbasert akvakultur), d) (Levendelagring av fisk) og h)(Bygging av bru over Nordfjorden ved Nordfjordholmene)”

c) Karlsøyfjorden

Vi støtter Fylkesmannens forslag til avgrensning av marint verneområde for Karlsøyfjorden. Som for Nordfjorden eksisterer det ikke noen form for havbruksanlegg i det foreslåtte verneområdet hvilket gjør det enklere å fastsette et forbud, dvs. alternativ B i fylkesmannens høringsdokument.

I henhold til punktene 1. – 6. over, vil vi gå inn for følgende endringer i verneforskriftforslaget for Karlsøyfjorden. Endringsforslagene er markert med kursiv skrift:

§3. Vernebestemmelser

§3b) ”Dyrelivet knyttet til sjøbunnen *og vannsøylen* er vernet mot skade eller ødeleggelse...”

§3c) ”Området er vernet mot tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, *havbruksanlegg inkludert skjelloppdrett, fangstbasert akvakultur, levendelagring av fisk*, utfylling, byggevirksomhet,....” osv. som det står i Fylkesmannens verneskrittforslag.

§3d) ”*Det er ikke tillatt å bruke vannscooter og lignende motordrevne fartøy i verneområdet og i et heldekkende belte på 400 meter fra vernegrensen.*”

§4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§4c) ”Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk, med unntak for:

- i. Skjellskraping*
- ii. Høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter*
- iii. Rekeetrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen.*”

§5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

”Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

Fjerne følgende punkter: §5b)(Havbruk...), c)(Fangstbasert akvakultur) og d) (Levendelagring av fisk)”

d) Kaldvågfjorden og Innhavet

Naturvernforbundet i Nordland støtter også her Fylkesmannens forslag til avgrensning av det marine verneområdet i Kaldvågfjorden og Innhavet. Siden store deler av det aktuelle området er svært grunt og store verneverdier er spesielt knyttet nettopp til disse grunnene, så støtter vi også fullt ut forslaget om at vernegrensen legges til middel høyvann (flo).

Av høringsdokumentet for Kaldvågfjorden/Innhavet går det fram at det pr. i dag ikke foregår noen form for havbruk i det foreslåtte verneområdet. Samtidig refereres det til Akvaplan-Niva sin egnethetsanalyse for havbruk i Nordland fra 2001 der det slås fast at Kaldvågfjorden og Innhavet med sine grunne terskler og dype terskelbasseng med liten vannutskiftning ikke er egnet for fiskeoppdrett (vår understrekning). Det forundrer oss derfor at Fylkesmannen ikke foreslår forbud mot havbruk som et alternativ i dette området slik som er forslått for Nordfjorden og Karlsøyfjorden.

Når det gjelder evt. bru over Nesstraumen, inntar vi samme vurdering som for bru over Nordfjorden. Heller ikke denne står for øvrig på Nasjonal Transportplan.

I henhold til punktene 1. – 6. over, vil vi gå inn for følgende endringer i verneforskriftforslaget for Kaldvåg fjorden/Innhavet. Endringsforslagene er markert med kursiv skrift:

§3. Vernebestemmelser

§3b) ”Dyrelivet knyttet til sjøbunnen og vannsøylen er vernet mot skade eller ødeleggelse...”

§3c) ”Området er vernet mot tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, havbruksanlegg inkludert skjelloppdrett, fangstbasert akvakultur, levendelagring av fisk, utfylling, byggevirksomhet,....” osv. som det står i Fylkesmannens verneskriftforslag.

§3d) ”Det er ikke tillatt å bruke vannscooter og lignende motordrevne fartøy i verneområdet og i et heldekkende belte på 400 meter fra vernegrensen.”

§4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

§4c) ”Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk, med unntak for skjellskraping, høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter og rekestrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen.”

§5 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

”Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

Fjerne følgende punkter: §5b)(Havbruk...), c) (Levendelagring av fisk)” og i)(Bygging av bru uten fylling over Nesstraumen)

Frode Solbakken
leder Naturvernforbundet i Nordland

Dag Johansen
styremedlem Naturvernforbundet Rana og omegn

Fylkesmannen i Nordland
Postboks 1405

8002 BODØ

Uttalelse til høring - forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy

Fylkestinget i Nordland har i sitt møte den 3.4.2017 behandlet FT sak 063/2017 «Høring - forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy».

Følgende vedtak ble fattet:

1. Nordland fylkesting anbefaler at Kaldvåg fjorden-Innhavet (Hamarøy), Karlsøyfjorden (Bodø) og Nordfjorden (Rødøy) opprettes som marine verneområder. Dette er områder som er særegne eller representative for norsk natur og gode kandidater for vern.
2. Nordland fylkesting er i utgangspunktet skeptisk til marint vern av Vistenfjorden. Dersom marint vern likevel skal innføres, ber fylkeskommunen om at man velger alternativ B, vern av indre deler av Vistenfjorden. Nordland fylkesting anbefaler ikke vern av Ytre Visten (Vevelstad) med hensyn til eksisterende akvakultur. Fylkestinget mener at Indre Visten kan være egnet som referanseområde. Det anbefales derfor at et eventuelt verneområde for Vistenfjorden avgrenses til de indre delene av Vistenfjorden. Fylkestinget mener at ved et eventuelt vern må det innledes en tett dialog med Vevelstad kommune og referansegruppen før endelig grense settes.
3. Nordland fylkesting anbefaler at det åpnes for havbruk, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk etter søknad i Karlsøyfjorden og Nordfjorden (alternativ A).
4. Nordland fylkesting anbefaler at ved et eventuelt vern må det åpnes for tilrettelegging for friluftsliv i Vistenfjorden i tråd med de andre områder. I tillegg bør det også åpnes for tilrettelegging for reiseliv i alle fire områdene.
5. Behovet for systematisk kartlegging og overvåking av det marine biologiske mangfold er stort. Fylkestinget forutsetter at dette følges opp ved et eventuelt vern.
6. Nordland fylkesting anbefaler at forvaltningsmyndigheten for områdene legges lokalt, samt at det opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av områdene.

Saksfremlegg følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Charlotte Lassen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
-------------------------	---------------	------	------

Kopi til:

Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Rødøy kommune	Postboks 93	8185	VÅGAHOLMEN
Vevelstad kommune	Kommunehuset	8976	VEVELSTAD

Vedlegg:

Høring - forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy	DokID
	796563

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
086/2017	Fylkesrådet	21.03.2017
063/2017	Fylkestinget	03.04.2017
	Komite for kultur, miljø og folkehelse	03.04.2017

Høring - forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy

Sammendrag

Fylkesmannen i Nordland har sendt forslag om opprettelse av fire marine verneområder i Nordland på høring. Dette omfatter områdene Kaldvåg fjorden-Innhavet (Hamarøy), Karlsøyfjorden (Bodø), Nordfjorden (Rødøy) og Vistenfjorden (Vevelstad).

Områdene som er foreslått vernet er viktige naturområder som må forvaltes slik at verdiene ikke forringes. Fylkestinget er imidlertid opptatt av at vern skjer gjennom bruk og bærekraftig forvaltning. Det er derfor positiv til at det i utgangspunktet er lagt opp til et vern hvor pågående aktiviteter i all hovedsak kan videreføres.

Det anbefales at man går videre med vern i 3 av områdene, som foreslått. Unntaket er Vistenfjorden. Her vil et eventuelt vern av Ytre Visten kunne vanskeliggjøre etablert akvakultur. Det anbefales imidlertid å opprette vern i Indre Visten.

Fylkestinget anbefaler videre at det åpnes for tilrettelegging for friluftsliv og reiseliv i alle områder og at det igangsettes en kartlegging og overvåking av områdene. Det anbefales også at forvaltningsmyndigheten legges lokalt og at det opprettes et rådgivende utvalg for verneområdene.

Bakgrunn

Opprettelse av marine verneområder er hjemlet i § 39 i naturmangfoldloven. Fristen for å uttale seg er 4. april 2017.

Bakgrunnen for forslagene om opprettelse av marine verneområder, er det nasjonale arbeidet med vern av et representativt og særegent utvalg av norsk natur for fremtidige generasjoner. Et bredt sammensatt rådgivende utvalg kom med endelig tilråding i 2004 hvor de pekte ut områder til marin verneplan. Områdene er valgt ut basert på følgende punkter:

- særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger
- liten grad av påvirkning i områder

- mulighet til å tjene som referanseområder for forskning og overvåking

Gjennom utvelgelsen er sammenhengen mellom fysiske og biologisk forhold vektlagt. Det rådgivende utvalget anbefaler at videre kartlegging igangsettes så snart vernevedtak foreligger.

Områdene er klarert for oppstart gjennom St.meld. nr 37 (2008-2009) *Helhetlig forvaltning av de marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplan)*. Av totalt 17 områder er 5 i Nordland.

Forslagene som nå er på høring er utarbeidet av Fylkesmannen i konsultasjon med et felles arbeidsutvalg for Nordland, Troms og Finnmark (Arbeidsutvalg for Nord-Norge). Arbeidsutvalget har følgende sammensetning:

- 1 representant fra fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark
- 1 representant fra Fiskeridirektoratets regionkontorer
- 2 representanter fra Bivdi, Sjøsamisk Fangst- og fiskeriorganisasjon
- 1 representant fra Norges Fiskarlag
- 1 representant fra Norges Kystfiskarlag
- 1 representant fra Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL)
- 1 representant fra KS (Kommunenes Sentralforbund)
- 1 representant fra SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold)

I Nordland begynte arbeidet med marin verneplan i 2002. Fylkesrådet uttalte i (FR-sak 115-2002) at arbeidet med marin verneplan må sees i sammenheng med andre verneprosesser i Nordland.

Nordland fylkeskommune ga i et brev til Fylkesmannen i Nordland innspill til oppstartsmelding av arbeidet i 2009. Her ble det understreket at verneverdiene måtte avklares gjennom kartlegging og at konsekvensene ved bruk av ulikt lovverk for vernet måtte avklares. Områdene er båndlagt av midlertidige retningslinjer fram til vedtak om vern.

Videre prosess

Etter høringen vil lokale referansegrupper bistå fylkesmannen i oppsummering av høringsinnspillene. Representantene i referansegruppene er valgt ut etter anbefaling av den berørte kommunen.

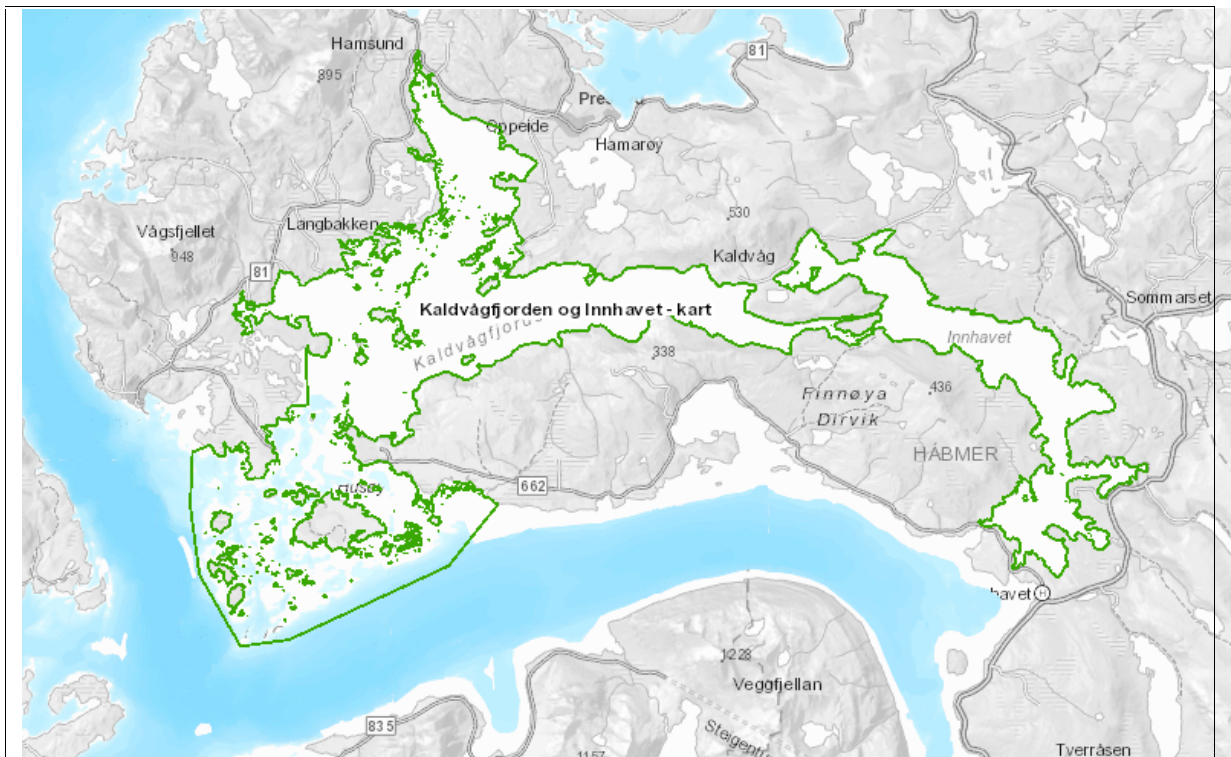
Høringsforslagene blir så behandlet i arbeidsutvalget for marint vern i Nord-Norge. Til slutt vil en endelig tilrådning av de marine verneområder bli sendt fra fylkesmannen til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter sende tilrådning til Klima- og miljødepartementet. Etter en departemental høringsrunde vil endelig vedtak om vern bli fattet ved kongelig resolusjon. Se også vedlegg for mer detaljert informasjon.

Problemstilling

For enkelte av områdene er det ulike forslag på høring både når det gjelder avgrensning og bestemmelser i forskriften, disse er beskrevet i områdebeskrivelsene under. Et forslag om vern består av en verneforskrift med tilhørende vernekart. Verneforskriften definerer formålet med vern og hvordan dette ivaretas gjennom restriksjoner på ulike aktiviteter. Verneforskriften definerer også hva som er tillatt og hva som kan tillates etter søknad til

vernemyndighetene.

Kaldvåg fjorden og Innhavet marine verneområde:

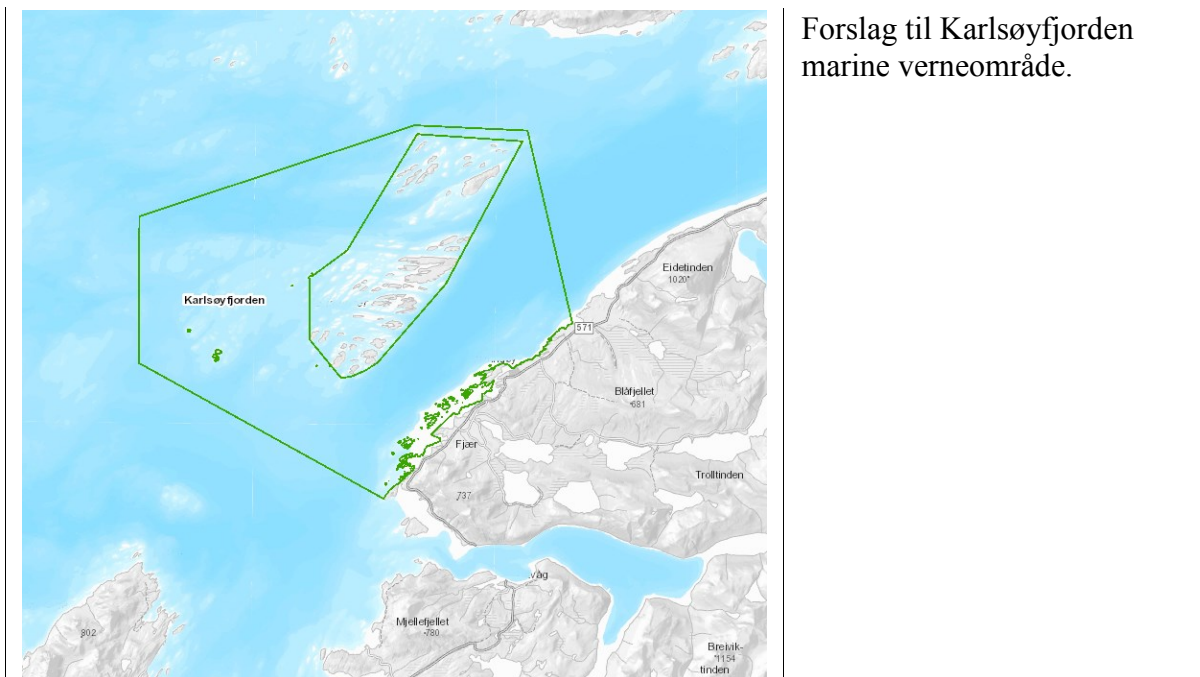
Forslag til Kaldvåg fjorden-Innhavet marine verneområde.

Kaldvåg fjorden og Innhavet er et relativt lite påvirket og særegent pollsystem med meget stor spennvidde i naturforhold. Spesielt viktig vil det være å ta vare på tersklene som styrer vannutvekslingen og dermed de fysiske rammebetingelsene.

Verneformålet knytter seg til sjøbunnen og vannsøylen.

I arealplanen for Hamarøy, vedtatt av kommunestyret 15.10.2009, er det avsatt to kombinasjonsområder for fiske, friluftsliv og akvakultur i kandidatområdet (FFA-5 og FFA-9). Det har tidligere vært gitt to konsesjoner for blåskjelloppdrett i FFA-5, men det er ingen pågående aktivitet på lokalitetene i dag.

Karlsøy fjorden marine verneområde:

Forslag til Karlsøyfjorden marine verneområde.

Karlsøyfjorden marine verneområde består av et åpent kystområde karakterisert ved stor gjennomstrømming av vann og stor spennvidde i naturtyper. Området har et mangfold av representative naturtyper for kystområdet i Ytre Vestfjorden. Verneverdiene er knyttet til det undersjøiske landskapet med bunnen og bunnorganismene.

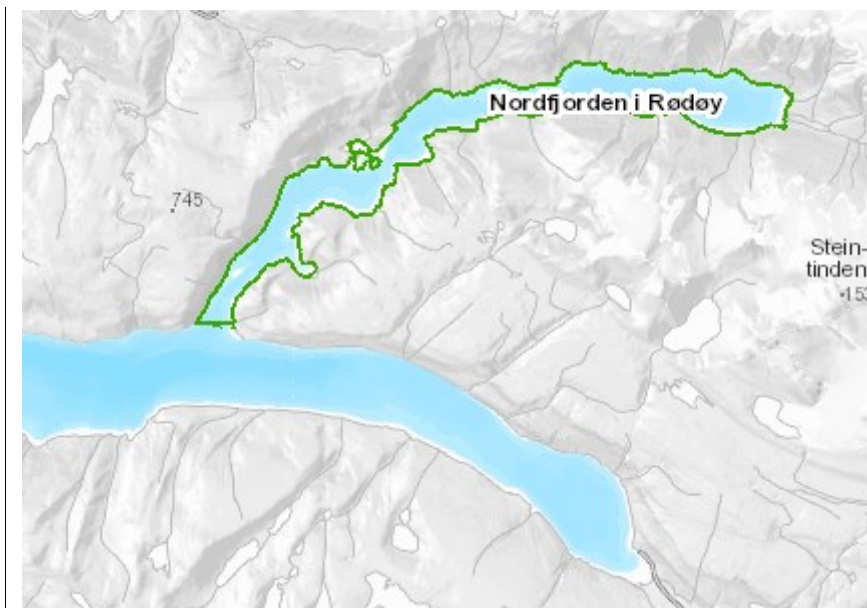
Verneformålet knytter seg til sjøbunnen.

Alternativ A innebærer at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelser til: etablering av havbruk som ikke er i strid med verneformålet, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk.

Alternativ B innebærer at det ikke kan gis slike tillatelser som nevnt under alternativ A.

I arealplanen for Bodø, vedtatt av bystyret 19. juni og 11. september 2014, er området båndlagt etter lov om naturvern.

Nordfjorden marine verneområde:

Forslag til Nordfjorden marine verneområde.

Nordfjorden er en spesiell fjord. Fjorden er lang, smal og dyp. Fjorden er omkranset av bratte fjellsider i et sterkt alpint landskap. Den indre delen av fjorden ligger innenfor grensen til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Fjorden innenfor Nordfjordholmene danner et terskelbasseng. Fjorden påvirkes av smeltevann fra bre. Verneverdiene er knyttet til de spesielle miljøforholdene, dyrelivet på bunnen og i vannmassene.

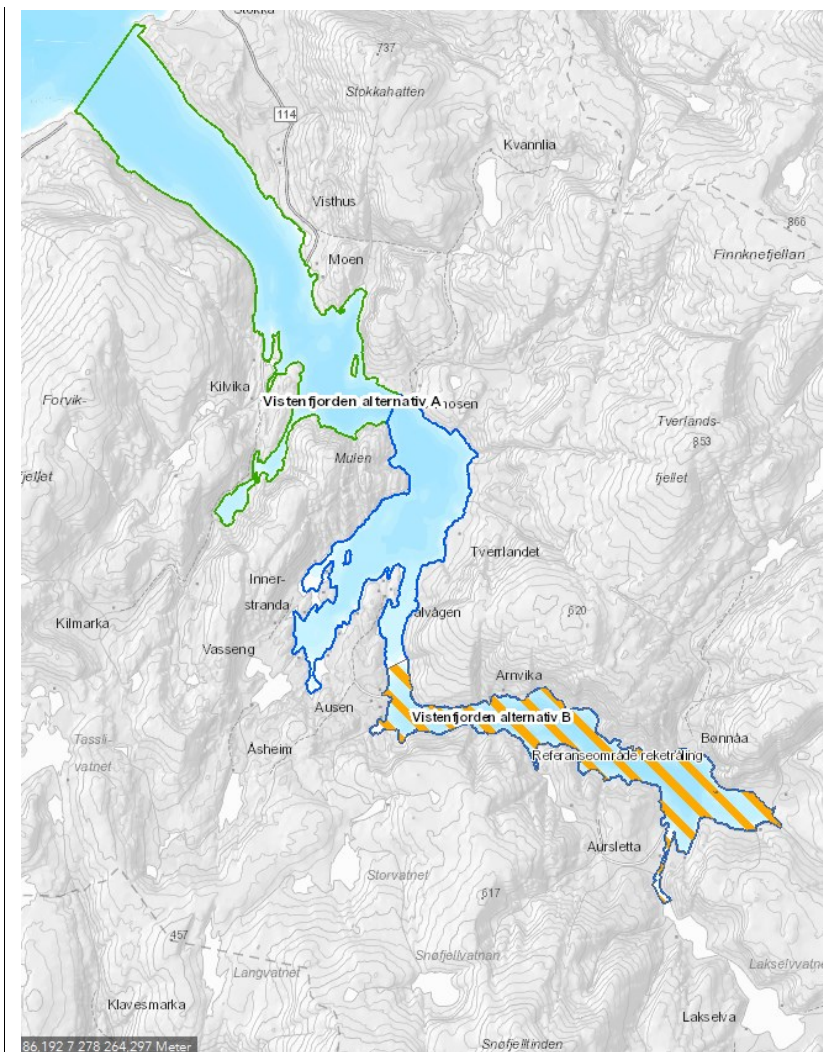
Verneformålet knytter seg til sjøbunnen og vannsøylen.

Alternativ A innebærer at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelser til: etablering av havbruk som ikke er i strid med verneformålet, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk.

Alternativ B innebærer at det ikke kan gis slike tillatelser som nevnt under alternativ A.

I kommuneplanen for Rødøy kommune, vedtatt 20.01.2001, er Nordfjorden avsatt som vannareal for allmenn flerbruk. Dette inkluderer havbruk. Det er ingen slik virksomhet i Nordfjorden per i dag. Kystplan Helgeland (interkommunal kystsoneplan for 13 kommuner på Helgeland) er området båndlagt. Denne planen er imidlertid ikke vedtatt.

Vistenfjorden marine verneområde:

Forslag til Vistenfjorden marine verneområde. Alternativ A er grønn pluss blå linje, mens alternativ B er kun blå linje. Det skraverte område er forslag til referanseområde

Vistenfjorden er representativ for mindre fjorder på Helgelandskysten. Ytre Visten er en bred, dyp og åpen fjord, mens indre Visten består av et smalt sund med et markant terskelbasseng innenfor. Indre Visten har lagdelte vannmasser med ferskvann øverst og saltvann under. Fjorden har flere undersjøiske grotter. Ytre Visten har en rik fauna representativ for en åpen fjord på Helgelandskysten. Indre Visten har også en spesiell fauna med forekomst av arktiske og nordlige kaldtvannssarter. Verneverdiene i Vistenfjorden knytter seg til de særegne og representative naturtypene i fjorden. Dette inkluderer bunnen og bunnlevende organismer, men også organismer i vannmassene i Indre Visten.

Verneformålet knytter seg til sjøbunnen, inkludert vannsøylen i Indre Visten.

For Vistenfjorden foreslås Indre Visten som referanseområde hvor det blir forbud mot reketrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen. I tillegg vil det ikke være tillatt med havbruk som innebærer fôring og dermed utslipp av næringssalter og organisk materiale. Dette for å ivareta referanseområdet slik det er i dag for videre forskning og overvåking. Av de fire områdene som foreslås vernet er Vistenfjorden den best kartlagte med hensyn til fysiske og biologiske forhold.

Alternativ A innebærer vern av hele fjordsystemet, ca. 21,5 km², ut til en linje mellom

Vistnesodden og Kalvhyllodden.

Alternativ B innebærer vern av bare de indre delene av Vistenfjorden, ca. 10,9 km², ut til en linje mellom Mullen og Almosen.

Alternativ A vil bidra til vern av både en fjorddel som er representativ for landsdelen og en fjorddel som er særegen. Alternativ B vil i hovedsak verne de spesielle delene av fjorden og således ikke fylle «representativitetskriteriet» som er angitt i rådgivende utvalgs anbefaling.

Vistenfjorden inngår i fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Vefsn, Grana og Brønnøy kommuner vedtatt i Fylkesting-sak 52/07. Fylkesdelplanen har som strategi å legge til rette for blant annet havbruk, natur- og kulturbasert reiseliv og friluftsliv og naturopplevelser.

I kommuneplanen for Vevelstad kommune, vedtatt 5.6.2003, er det Vistenfjorden avsatt flere områder til eksisterende akvakultur og fiskeområder. Det er i dag 6 klarerte lokaliteter, 3 matfiskanlegg (mest laks) i Ytre Visten og 3 blåskjellanlegg i området fra Almosen til Husvika. I Kystplan Helgeland (interkommunal kystsoneplan for 13 kommuner på Helgeland) er området båndlagt for fremtidig vern. Denne planen er imidlertid ikke vedtatt.

Konsekvenser av vern for de fire områdene

Forslaget vil beskytte et representativt utvalg av marine områder og gi gode muligheter for forskning og undervisning.

Det er lagt føringer for at det marine vernet skal være et mildt vern der tradisjonell bruk av områdene ikke skal påvirkes. Tradisjonell bruk inkluderer også kommersielt fiske og stort sett alle andre vanlige aktiviteter i sjø og langs kyst. Det planlagte marine vernet er hovedsakelig et vern mot store irreversible tiltak som for eksempel innebærer utfylling, deponering, boring eller plassering av konstruksjoner på sjøbunnen. En konsekvens av vernet vil også være:

- Forbud mot bruk av vannscooter etter vannscooterforskriftens bestemmelser.
- Forbud mot tømning av ballastvann og utsettelse av fremmede arter.
- Forbud mot skjellskraping og høsting av marine planter (unntatt tradisjonell sanking av marine planter).

Reketrål, slepefiske, havbruk og fangstbasert akvakultur

I Kaldvåg fjorden – Innhavet vil forvaltningsmyndigheten kunne gi dispensasjon til havbruk som ikke er strid med verneformålet og til levendelagring av fisk. For Karlsøyfjorden og Nordfjorden avhenger dette av om alternativ A eller B velges. Ved alternativ A kan det gis dispensasjon til etablering av havbruk som ikke er i strid med verneformålet, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk. Ytre Visten er eneste område som i dag har havbruksanlegg. Disse vil kunne driftes og vedlikeholdes uten søknad til forvaltningsmyndigheten, mens nye anlegg må ha dispensasjon. For deler av Indre Visten vil reketrål og andre redskaper som slepes under fisket og havbruk ikke kunne tillates ettersom det her vil være et referanseområde.

Friluftsliv

Vernet vil ikke gi noen restriksjoner på aktiviteter knyttet til friluftsliv. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til tilretteleggingstiltak for friluftsliv i Kaldvåg fjorden – Innhavet, Karlsøyfjorden og Nordfjorden. At Vistenfjorden ikke nevnes her

er mest sannsynlig en forglemmelse (etter samtale med Fylkesmannen).

Kulturminner

Verneforslagene berører ikke kulturminner som Nordland fylkeskommune er delegert forvaltningsmyndighet for.

Forvaltningsmyndighet og rådgivende utvalg

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter de foreslåtte forskriftene. Det kan opprettes rådgivende utvalg for verneområdene.

Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten vil utarbeide forvaltningsplaner med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av de marine verneområdene.

Uttalelser fra berørte kommuner

Vevelstad kommune:

Det vises til møte i Kommunestyret den 8. mars 2017, der følgende vedtak ble fattet:

Vevelstad kommunestyre ønsker i utgangspunktet ikke marint vern av Vistenfjorden, verken ytre eller indre deler. Dette er basert på flere behandlinger i kommunestyret siden første oppstartsmelding i 2002, flere folkemøter, og viktigst – samtaler med beboere langs fjorden. Vi ser av arbeidet som har pågått de senere år at vi ikke får de svar vi ønsker under overskriften «Kommentarer til det videre arbeidet» fra kommunestyresak 057/09, slik at vernet vil få en større negativ betydning for våre innbyggere enn ønskelig.

Kommunestyret er ikke i tvil om at fjordsystemet blir godt ivaretatt gjennom ansvarlig bruk, slik det har blitt gjort gjennom generasjoner. Også annet regelverk som både kommunen og andre offentlige instanser har ansvar for å følge opp, sørger for at området ivaretas og ikke utsettes for unødvendige eller skadelige inngrep. I møter med Fylkesmannen bekreftes det at Vistenfjorden ikke er utsatt for pågående eller forestående aktiviteter eller trusler utenfra av noe slag som vil påvirke miljøet i fjorden. Vi har forståelse for innholdet i begrepet marint vern og at det ikke anses for å være et spesielt «strengt», vi forstår at området er særegent og marinbiologisk interessant, likevel ber vi om respekt for vår begrunnelse. Det presiseres at ingen av beboerne langs Vistenfjorden, heller ikke i Indre Visten, gir uttrykk for at de ønsker marin vernestatus.

Dersom marint vern likevel skal innføres, ber kommunestyret om at man velger alternativ B, vern av indre deler av Vistenfjorden. Grensen må da trekkes langs den naturlige terskelen i Aussundet ved Risvika, slik det ble lagt fram i planutkast og folkemøte i 2015. Vernet område vil da tilsvare referanseområdet. I sist utsendte høringsdokument er grensen flyttet betydelig lenger ut, til en tenkt linje mellom Mulen og Almosen. Den nye grensen vil inkludere noen av de større hyttefeltene i Visten, samt planlagt utfraktskai for Skogselskapet. Dette større området vil ikke medføre økte naturverdier for verneområdet, men heller lede til mange dispensasjonssøknader.

Kommunestyret ber Fylkesmannen gå gjennom og inkludere alle reguleringsplaner og andre godkjente aktiviteter for planlagt verneområde før videre beslutninger tas, for å unngå framtidige konflikter basert på allerede vedtatte planer. Vi kan ikke se at dette har vært tatt med i arbeidet hittil.

Ved et eventuelt marint vern av Indre Visten kan ikke vernegrensen legges til middel høyvann som foreslått, da dette vil berøre privat grunn i altfor stor grad. I tråd med tidligere kommunestyrevedtak ber vi om at strandområder i bruk tas ut av verneområdet, dette betyr områdene rundt Ausen, Arntvika, Bønå, Austerfjorden og Aursletta. Subsidiært kan grensen legges til marbakken eller til 2 meters dybde ved middels lavvann, for ikke å komme i konflikt med privat eiendomsrett.

Det gjenstår også å få klarhet i hvilket lovverk området skal hjemles i, og hvilken forvaltningsmyndighet området får. Det er ønskelig at Vevelstad kommune blir forvaltningsmyndighet.

Enstemmig bifalt.

Hamarøy kommune:

Det vises til møte i Kommunestyret den 9. mars 2017, der følgende vedtak ble fattet:

Kommunen er positiv til verneplanen for Kaldvåg fjorden og Innhavet under forutsetning at kommunen gis forvaltningsmyndighet etter forskriftens §9 Forvaltningsmyndighet, og blir inkludert i prosessen rundt utarbeidelse av forvaltningsplan. Kommunen vil selv være ansvarlig for å utarbeide forvaltningsplan, men da trenger en midler til dette. Kommunen ser det også som en forutsetning at verneplanen ikke blir strengere enn nødvendig for å ivareta verneverdiene.

Kommunen ser det som svært positivt at Kaldvåg fjorden og Innhavet marine verneområdet er vurdert til å ha en særskilt naturvitenskapelig verdi, som skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåkning, ref. § 1, Formål, i forslag til forskrift. Kommunen mener at det foreslåtte verneområdet og verneverdier må kartlegges og overvåkes gjennom et prioritert og langsiktig pilotprosjekt. Kunnskaper om og kartlegging av verneverdiene (flora, fauna og økologi) er en forutsetning for et varig vern av dette unike marine området i Hamarøy kommune. Siden omfanget av verneplanen er så stor, ønsker kommunen også at det gis en mulighet for å foreta en soneinndeling og differensiering av verneområdet i forvaltningsplanen.

En ser for seg at det kan bli aktuelt å bygge ut områdene nord for Innhavet i fremtiden. Disse områdene grenser til sjøområdene som nå er foreslått vernet. Kommunen ønsker derfor at området sør for Roparneset og Hillingan blir holdt utenfor verneplanen.

Det er et krav fra kommunen og fra jordbruket at det fortsatt skal være tillatt å åpne grøfter ut mot verneområdet. Det foreslås at dette kan legges til som et eget punkt under §4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene. En ønsker også bokstav a under §5 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser slås sammen med bokstav k under §4 slik at både oppføring av nye, og drift og vedlikehold av eksisterende sjømerker og andre navigasjonsinstallasjoner blir unntatt fra vernebestemmelsene. Dessuten ser kommunen det som absolutt nødvendig at §5 bokstav h flyttes under § 4 slik at oppgradering av eksisterende kaier på Nes, Gangstadskjæret og Husøya unntas vernebestemmelsene (for øvrig nevnes kaianlegg generelt

i §4 bokstav n allerede). Av sikkerhetsmessige årsaker må disse kaiene kunne vedlikeholdes og oppgraderes til dagens standard uten at det marine vernet er til hinder for dette.

Kommunen ønsker også at det sees nærmere på muligheten å kunne drive høsting av vegetasjon i et begrenset omfang, og at forvaltningsplanen kan inneholde nærmere bestemmelser om dette. For eksempel kan §4 bokstav c endres til følgende:

«Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk, med unntak for skjellskraping og høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter, i henhold til forvaltningsplan».

Kommunen går inn for verneforslaget og er enig i at de aktuelle poll- og straumområdene innehar særlige kvaliteter som krever en bærekraftig bruk og forvaltning. Det bes imidlertid om at kommunens forslag til endringer av vernebestemmelsene tas inn i den endelige verneplan.

Hamarøy kommune bør være forvaltningsmyndighet for verneområdet. Dette åpner verneforskriftens § 9 opp for. I tillegg må kommunen overta forvaltningsansvaret for resten av kommunens verneområder (8 naturreservater). Dette må fullfinansieres av staten.

Bodø	Bystyremøte 30. mars
Rødøy	Behandles i Formannskapet 3. april

Vurderinger

Områdene som er foreslått for vern er viktige naturområder som må forvaltes slik at kvaliteten ikke forringes. Fylkesrådet er opptatt av at vern skjer gjennom bruk og bærekraftig forvaltning. Fylkesrådet er derfor positiv til at det i utgangspunktet er lagt opp til et mindre restriktivt vern hvor pågående aktiviteter i all hovedsak kan videreføres. Dette er aktiviteter som for eksempel høsting av marine ressurser, fiske og fangst, oppankring og drift og vedlikehold av eksisterende anlegg. I tillegg kan det gis dispensasjon for en rekke aktiviteter. Det anbefales at man går videre med vern i 3 av områdene, som foreslått. Unntaket er Vistenfjorden.

Det er tre godkjente akvakulturlokaliteter for laks i Ytre Visten og et eventuelt vern i dette området kan vanskeliggjøre den etablerte driften i fjorden. Det kan bidra til mindre verdiskaping, forlenget saksbehandlingstid og mindre forutsigbarhet for innehaver av akvakulturtillatsene ved behov for endring av driften. Fylkesrådet anbefaler derfor ikke vern av Ytre Visten. Det anbefales imidlertid å opprette vern i Indre Visten.

For å sikre en fremtidig bærekraftig forvaltning av havet er det nødvendig med kontinuerlig overvåking og kartlegging. Dette vil bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av våre felles ressurser. Fylkesrådet ser nødvendigheten av å ha inngrepsfrie havområder for å kunne studere effekten av bl.a. menneskelig påvirkning. Fylkesrådet støtter derfor opprettelsen av et referanseområde i Indre Visten, hvor det ikke lengere vil være mulig å bruke redskaper som slepes under fisket eller være tillatt med akvakultur. Fylkesrådet mener at det er viktig å ivareta dette område som referanseområde slik at man kan sammenligne status og utvikling i påvirkede områder med dette området som har liten påvirkning. Dette vil være det eneste

området hvor det ikke vil være tillat med havbruk, dersom vernet opprettes slik fylkesrådet tilrår (alternativ B). Fylkesrådet ser av Vevelstad kommunes uttalelse at kommunen har innvendinger mot dette, spesielt knyttet til grensen for referanseområdet. Det anbefales at det i den videre prosessen inngås en tett dialog med kommunen og referansegruppen om hvor grensen for referanseområdet og vernet bør gå.

Sjømatnæringen er en av de viktigste næringene i Nordland. Næringen har høy innovasjonsevne og fylkesrådet mener generelt at det ikke bør være restriksjoner på havbruk som ikke er strid med verneformålene. Fylkesrådet er derfor positiv til vernet slik det er foreslått for Kaldvåg fjorden – Innhavet som nettopp tar hensyn til dette. Fylkesrådet anbefaler også at alternativ A for Karlsøyfjorden og Nordfjorden vedtas, som åpner for havbruk, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk etter søknad.

Fylkesrådet er godt kjent med at områdene også har stor verdi for friluftsliv og reiseliv. Her er det viktig at forskriftene ikke begrenser et fremtidig behov for tilrettelegging.

Arealforvaltningen i Nordland skal skje på grunnlag av kunnskap og oppdaterte kommuneplaner. Det er uheldig at det for flere av områdene mangler et godt kunnskapsgrunnlag. Samtidig mener fylkesrådet at det nå er viktig å få avklart status for områdene som har vært underlagt midlertidige retningslinjer siden melding om oppstart av nasjonal marin verneplan.

I forlengelse av dette vil fylkesrådet påpeke behovet for kartlegging og overvåking av det marine biologiske mangfoldet i områdene. Dette vil bidra til å tydeliggjøre verneformålet og til å sikre en bærekraftig forvaltning av området og bør være en forutsetning for vern. Kunnskapen bør også bidra til å videreutvikle lokale og regionale kompetansemiljøer i fylket og de offentlige aktører i Nordland bør utvikle og videreformidle denne nye kunnskapen.

Fylkesrådet mener at det er beklagelig at forvaltningsplaner for områdene ikke er på høring samtidig med forslag om vern. Dette kunne gitt et mer reelt bilde av hvordan forvaltningen av området vil være.

Ved et eventuelt vern vil fylkesrådet be om at forvaltningsmyndigheten legges lokalt, samt at det opprettes et rådgivende utvalg for verneområdet. De ulike brukerinteressene og berørte kommuner bør representeres i dette utvalget, og gis mulighet til å bidra aktivt i prosessen rundt utarbeiding av forvaltningsplanene.

Konsekvenser

Saken har ingen miljømessige, økonomiske, organisatoriske eller likestillingsmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Nordland fylkesting anbefaler at Kaldvåg fjorden-Innhavet (Hamarøy), Karlsøyfjorden (Bodø) og Nordfjorden (Rødøy) opprettes som marine verneområder. Dette er områder som er særegne eller representative for norsk natur og gode kandidater for vern.

2. Nordland fylkesting anbefaler ikke vern av Ytre Visten (Vevelstad) med hensyn til eksisterende akvakultur. Fylkestinget mener at Indre Visten vil være godt egnet som referanseområde. Det anbefales derfor at verneområdet for Vistenfjorden avgrenses til de indre delene av Vistenfjorden. Fylkestinget mener imidlertid at det bør innledes en tett dialog med Vevelstad kommune og referansegruppen før endelig grense settes.
3. Nordland fylkesting anbefaler at det åpnes for havbruk, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk etter søknad i Karlsøyfjorden og Nordfjorden (alternativ A).
4. Nordland fylkesting anbefaler at det åpnes for tilrettelegging for friluftsliv i Vistenfjorden i tråd med de andre områder. I tillegg bør det også åpnes for tilrettelegging for reiseliv i alle fire områdene.
5. Behovet for systematisk kartlegging og overvåking av det marine biologiske mangfold er stort. Fylkestinget forutsetter at dette følges opp ved et eventuelt vern.
6. Nordland fylkesting anbefaler at forvaltningsmyndigheten for områdene legges lokalt, samt at det opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av områdene.

Bodø den 21.03.2017

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Ingelin Noresjø
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

21.03.2017 Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

03.04.2017 Fylkestinget

Kultur, miljø og folkehelsekomiteens innstilling blir lagt fram av komiteleder Berhild Nilsen Rønning, Frp:

1. Nordland fylkesting anbefaler at Kaldvåg fjorden-Innhavet (Hamarøy), Karlsøyfjorden (Bodø) og Nordfjorden (Rødøy) opprettes som marine verneområder. Dette er områder som er særegne eller representative for norsk natur og gode kandidater for vern.
2. Nordland fylkesting er i utgangspunktet skeptisk til marint vern av Vistenfjorden. Dersom marint vern likevel skal innføres, ber fylkeskommunen om at man velger alternativ B, vern av indre deler av Vistenfjorden. Nordland fylkesting anbefaler ikke vern av Ytre Visten (Vevelstad) med hensyn til eksisterende akvakultur. Fylkestinget mener at Indre Visten kan være egnet som referanseområde. Det anbefales derfor at et eventuelt verneområde for Vistenfjorden avgrenses til de indre delene av Vistenfjorden. Fylkestinget mener at ved et eventuelt vern må det innledes en tett

- dialog med Vevelstad kommune og referansegruppen før endelig grense settes.
3. Nordland fylkesting anbefaler at det åpnes for havbruk, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk etter søknad i Karlsøyfjorden og Nordfjorden (alternativ A).
 4. Nordland fylkesting anbefaler at ved et eventuelt vern må det åpnes for tilrettelegging for friluftsliv i Vistenfjorden i tråd med de andre områder. I tillegg bør det også åpnes for tilrettelegging for reiseliv i alle fire områdene.
 5. Behovet for systematisk kartlegging og overvåking av det marine biologiske mangfold er stort. Fylkestinget forutsetter at dette følges opp ved et eventuelt vern.
 6. Nordland fylkesting anbefaler at forvaltningsmyndigheten for områdene legges lokalt, samt at det opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av områdene.

Votering i plenum

Komiteinnstillinga vedtatt mot 5 stemmer (5Frp).

FT 063/2017

Vedtak

1. Nordland fylkesting anbefaler at Kaldvåg-fjorden-Innhavet (Hamarøy), Karlsøyfjorden (Bodø) og Nordfjorden (Rødøy) opprettes som marine verneområder. Dette er områder som er særegne eller representative for norsk natur og gode kandidater for vern.
2. Nordland fylkesting er i utgangspunktet skeptisk til marint vern av Vistenfjorden. Dersom marint vern likevel skal innføres, ber fylkeskommunen om at man velger alternativ B, vern av indre deler av Vistenfjorden. Nordland fylkesting anbefaler ikke vern av Ytre Visten (Vevelstad) med hensyn til eksisterende akvakultur. Fylkestinget mener at Indre Visten kan være egnet som referanseområde. Det anbefales derfor at et eventuelt verneområde for Vistenfjorden avgrenses til de indre delene av Vistenfjorden. Fylkestinget mener at ved et eventuelt vern må det innledes en tett dialog med Vevelstad kommune og referansegruppen før endelig grense settes.
3. Nordland fylkesting anbefaler at det åpnes for havbruk, fangstbasert akvakultur og levendelagring av fisk etter søknad i Karlsøyfjorden og Nordfjorden (alternativ A).
4. Nordland fylkesting anbefaler at ved et eventuelt vern må det åpnes for tilrettelegging for friluftsliv i Vistenfjorden i tråd med de andre områder. I tillegg bør det også åpnes for tilrettelegging for reiseliv i alle fire områdene.
5. Behovet for systematisk kartlegging og overvåking av det marine biologiske mangfold er stort. Fylkestinget forutsetter at dette følges opp ved et eventuelt vern.
6. Nordland fylkesting anbefaler at forvaltningsmyndigheten for områdene legges lokalt, samt at det opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av områdene.

Vedlegg

Tittel

Høringsbrev_forslag om marine

DokID

805809

verneområder_Vevelstad_Rødøy_Bodø_Hamarøy(1)	
Skjematisk oversikt verneprosess	837795
Høringsuttalelse - Hamarøy kommune - Kaldvåg fjorden/Innhavet	837517
Høringsuttalelse - Vevelstad kommune - Vistenfjorden.	837519
Høringsuttalelse om marin verneplan for Nordfjorden	844545

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 BODØ

Deres ref
2005/5988

Vår ref
16/3857

Dato
5. april 2017

Høring - Forslag om marine verneområder i Vevelstad - Rødøy - Bodø og Hamarøy kommuner i Nordland

Olje- og energidepartementet viser til høring av forslag om marine verneområder.

Departementet viser til NVEs uttalelse i saken og har ingen ytterligere merknader.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
Avdelingsdirektør

Håvard Hamnaberg
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Håvard Hamnaberg
22 24 61 32

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
8002 BODØ

ÁSSJEGIEHTADALLE /SAKSBEHANDLER
Ardis Ronte Eriksen, +47 78 48 42 71
ardis.ronte.eriksen@samediggi.no

DIJÁ SIEV./DERES REF.
2005/5988

MIJÁ SIEV./VÁR REF.
15/2202 - 16

BIEJVVE/DATO
16.03.2017

Giehto gá guládalá /Oppgis ved henvendelse

Sámediggi
Ávovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

telefuđna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08:00 - 15:30

Guláskuddam merrasuodjalimpládna – Nordlánnda, sáme nammaoajvvadásá/Høring marin verneplan - Nordland, samisk navneforslag

Vuosedip gatjálvissaj 15.12.2016 Nordlánda Fylkkamánes sáme namáj gáktuj merrasuodjalimguovlojn. Dajs nielje suodjalimguovlojs le miján sámegielak nammaoajvvadás dássju dan suodjalimguovlluj mij le Hábméra suohkanin.

Bájkkenammadievnastus julevsáme bájkkenamájda oajvvat **Gálldavákvuona ja Sismera merrasuoddjimguovllo** avta buohta Kaldvåg fjorden-Innhavet marine verneområde:ijn.

Kaldvåg fjordenin ja vuonan Innhavet ælla mierredum namá Guovdásj Bájkkenammaregistarin. Mij lip dálla bajedam nammaássjev goappásj nammaj.

Válde aktijvuodav jus juoga le iehpetjielgas.

Vi viser til henvendelse 15.12.2016 fra Fylkesmannen i Nordland ad samiske navn på marine verneområder i Nordland. Av de fire verneområdene har vi samisk navneforslag kun på det verneområdet som er i Hamarøy kommune.

Stedsnavntjenesten for lulesamiske stedsnavn foreslår **Gálldavákvuona ja Sismera merrasuoddjimguovllo** som parallellnavn til Kaldvåg fjorden-Innhavet marine verneområde.

Kaldvåg fjorden og fjorden Innhavet har ikke vedtatte navn i Sentralt Stedsnavnregister. Vi har nå reist navnesak på begge disse.

Ta kontakt om noe skulle være uklart.

Varrudagáj /Med hilsen

Lisa Monica Aslaksen
fágajođiheadđji/fagleder - Terminologiijajuogus

Ardis Ronte Eriksen
seniorráđđeaddi / seniorráđgiver

Káre Tjihkkom
julevsáme bájkkenammakonsulænnta

*Dát tjála le elektrávnálatjtjat dáhkkidum ja vuollájtjálek sáddiduvvá./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Kopiija / Kopi til:

Navneansvarlig Nord-Norge

Stedsnavntjenesten for norske navn i Nord-Norge

Sentralt stedsnavnregister

Språkrådet

3507

32

HØNEFOSS

Oslo

Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 Bodø

fmnopost@fylkesmannen.no

Deres ref.: Fylkesmannen i Nordland

Vår ref.: Marit Bærøe

03.04.2017

Høringssvar fra Sjømat Norge til Forslag om opprettelse av Kaldvågfjorden/Innhavet, Karlsøyfjorden, Nordfjorden og Vistenfjorden marine verneområder

Sjømat Norge er største bransjeforening for sjømatbedrifter i Norge, og avgir med dette følgende høringsuttalelse til Forslag om marine verneområder - Kaldvågfjorden/Innhavet, Karlsøyfjorden, Nordfjorden og Vistenfjorden marine verneområder

Akvakulturnæringa har vokst fram til å bli en aktør med betydelige ringvirkninger for norsk økonomi og for mange lokalsamfunn, og det er en nasjonal prioritering at næringen skal gis mulighet til å vokse. Tilgang til tilstrekkelig areal som er godt egnet for akvakulturvirksomhet, er en svært viktig forutsetning for å nå visjonene og målsettingene som er lagt fram i stortingsmelding 16 (2014-2015) «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett». Dette går tydelig fram i meldinga og gjenspeiles også i regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging og tilrettelegging for næringsvirksomhet innen marin sektor.

Norge har ennå urørt natur i sjøområder ved kysten, men presset på disse er økende, det er mange brukere av kysten, og i tillegg skal naturtyper og arter beskyttes mot påvirkning, slik at det bevares for fremtiden. Nasjonal marin verneplan er et slik verktøy, og skal beskytte et representativt utvalg av områder i sjø, der det skal sikre mangfoldet av arter og naturtyper. Det er også klare politiske føringer på at sjømatproduksjonen skal økes, og Sjømat Norge påpeker at arealer som er godt egnet til matproduksjon bør prioriteres avsatt til næringsvirksomhet, slik at verdiskaping opprettholdes langs kysten. Å avsette egnede arealer til havbruk er fornuftig miljøpolitikk, da dette medfører minimal påvirkning dersom bunnforhold, dybde, strøm, bølgehøyde og andre biologiske parametere er tilpasset driften.

Sjømat Norge vil minne om at nasjonal marin verneplan ikke skal være til hinder for bruken av områdene såfremt aktivitetene ikke skader verneverdiene, samt at nasjonale føringer vurderes, som betyr at de politiske føringer om havbruksnæringens vekst skal hensyntas, siden tilgjengelig egnet areal er nødvendig for dette.

Det er også viktig at verneformålet er i fokus, dvs påvirker en aktivitet ikke verneformålet, så skal aktiviteten heller ikke begrenses.

Da arbeidet i faglig råd for marine verneplaner startet, var ikke havbruk regnet som påvirker av verneformålet, og havbruksaktivitet ville kunne tillates uten begrensninger på drift, dette synes å ha endret seg. Den gang arbeidet med marin verneplan startet var det «større tekniske installasjoner» som var problemet, f.eks. molobygging og kaianlegg, men dette synes å ha endret seg over tid, og i høringen nå er havbruksaktivitet/ akvakulturvirksomhet i de foreslått vernede områdene nevnt som en påvirker av verneformålet i langt større grad enn tidligere, derav en strengere forvaltning av disse i forskriftsforslag. I tillegg har næringen hatt vekst og havbruksanleggene har blitt større, som gjør at forutsetningene har endret seg, dette i seg selv mener Sjømat Norge at bør utløse et behov for å vurdere områdene i forslaget på nytt.

Oppdrett er fortsatt ikke i beskrevet konflikt med opprinnelig verneformål (bunnfauna/flora og vannsøyle), men nå er også vern av vannoverflate tatt inn i flere av de foreslåtte områdene, dette ser vi at kan medføre noen andre begrensninger og restriksjoner for installasjoner for havbruksaktivitet.

I forslag om opprettelse av de ulike marine verneområdene skal det nå ligge en dispensasjonsadgang, dvs. det må søkes om dispensasjon til utvidelse og nyetablering av havbruksanlegg dersom denne veksten skal omsøkes innad i et verneområde, som i praksis betyr at eksisterende aktivitet får bestå, men at det kan bli utfordrende å få øket utslippstillatelse eller etablert ny aktivitet i et marint verneområde.

Siden akvakulturdrift i utgangspunktet ikke er definert som en negativ påvirker av områder vernet under marin verneplan, ber vi om at dagens krav til akvakulturdrift og etableringer ligger til grunn, og søknader behandles gjennom normal søknadsbehandling, uten at dette må gjøres gjennom dispensasjon. Dette fordi en næring som ikke påvirker verneformålet ikke skal pålegges særforvaltning og begrensning i produksjonen.

Dersom det medfører sannsynlighet for at en aktivitet kan påvirke/skade verneformålet kan det tas inn en dispensasjonshjemmel i verneforskriften, der det stilles særskilte krav til driften slik at verneformål ikke skades.

For områder hvor det tas inn en spesifisert dispensasjonshjemmel, er en mulig løsning også at det henvises til bestemte soner innenfor et område.

Et nytt forslag som også ha fremkommet i prosessen er kravet om at kystsoneplanens avsatte områder til næringsaktivitet ved vernetidspunkt skal ligge til grunn. Sjømat Norge ber om at det ikke skal være noe krav om at det må være avsatt arealer i kommuneplanen ved vernetidspunkt for at det skal kunne åpnes for utvidelse eller nyetablering i et marint verneområde. Næringens behov til arealer endrer seg i takt med teknologiutviklingen og biologiske forhold, det vil derfor bli underlig å legge en statisk plan til grunn. Arealplanene skal rulleres for å tilpasses kommunens utvikling, behov og politiske føringer, så en fastlåst plan vil ikke kunne virke som det dynamiske verktøyet den skal være, og vi ber om at Miljødirektoratets endrede holdning til saken hensyntas.

Utover dette støtter vi Fiskeridirektoratets tilbakemeldinger til saksprosessen, som sier at:

- I klassisk verneplanlegging har det ikke vært regelen å medta områder som er mye brukt av mennesker. I flere av de valgte verneområdene foregår en relativ stor akvakulturvirksomhet.
- I verneområder aksepteres normalt et klart mindre menneskelig fotavtrykk på naturen og verneverdiene. Det er i dag en omfattende overvåking av effektene av utslipp fra akvakultur. Selv om lokalitetene opp til nå i hovedsak har oppnådd beste lokalitetstilstand i de fleste områder, vil det normalt være en effekt på sediment og bunndyr i anleggssonen.
- Gjeldende verneplanlegging har vært slik at eksisterende virksomhet har fått tillatelse til å drifte på gjeldende vilkår. Selv om det i vernebestemmelsene blir åpnet for akvakultur som ikke er i strid med verneformålet, kan det være grunn til å anta at det kan bli vanskeligere å få utslippstillatelse til endringer i akvakulturvirksomheten, kanskje selv om endringene vil innebære en ytterligere miljøforbedring i forhold til ulike parametere, også helse- og velferdsmessige. Det vil også svekke konkurransekraften til næringen i områdene.
- Oppdrett av matfisk av laks og ørret har stor samfunnsmessig betydning for kystkommunene. Det gir arbeidsplasser og bosetting i en kystkommune som har få alternative arbeidsplassmuligheter. Samfunnsnytte må veies opp.

En annen sak Sjømat Norge ønsker kommentere i forslaget er håndtering av ballastvann. I verneforskriftene foreslås det et forbud mot å tømme ballastvann i det marine verneområdet. Dette for å unngå spredning av uønskede ballastvannsarter. Hvor strengt dette forbudet skal være ønsker å åpnes for å gi innspill på i høringen. Det er lite kunnskap om spredning av ballastvannsarter, men spredning vet vi kan gjøre stor skade på artsmangfoldet, spesielt i lukkede systemer som fjorder, så dette må det være kontroll på. Men vi påpeker at dette inngår i en egen ballastvannforskrift og hensyntas der, det skal ikke være nødvendig med en egen behandling av dette under forskrifter i marine verneplaner, dette forvaltes og kontrolleres fra myndighetene allerede.

I høringen presiseres det at verneforskriftene åpner for at pågående aktiviteter i all hovedsak kan videreføres. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i området vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha særlig negativ innvirkning på artene og naturtypene, men vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i områdene. For enkelte aktiviteter vil det derfor gjelde restriksjoner, slik at naturverdiene skal få en økt beskyttelse. Dette oppfattes som noe uklart for Sjømat Norge, og vi ber om at det defineres klare kriterier som beskriver hva slags påvirkning som aksepteres (akseptkriterier) særlig i fht akvakulturvirksomhet.

Naturmangfoldet i områdene bør kartlegges nærmere som grunnlag for en best mulig forvaltning av området, på denne måten vil det vises et klarere bilde av hva som skal beskyttes og hva som kan aksepteres av aktivitet.

Konkrete innspill til de foreslåtte områdene:

Kaldvåg fjorden og Innhavet (Hamarøy)

Dette området er stort og kan ha en verdi fremover til marin verdiskaping/akvakulturvirksomhet. Fangstbasert akvakultur vil bli utfordrende å få tillatelse til her, og taredyrking/ tarehøsting vil ikke tillates. I dag er det et settefiskanlegg lokalisert på Innhavet som omfattes av vernet.

Sjømat Norge mener dette området vil bli pålagt begrensninger som vil medføre store utfordringer for det eksisterende og potensielt fremtidige næringsliv rundt og i pollen, og vil derfor be om at dette ikke omfattes av marin verneplan, alternativt at området gjøres mindre slik at eksisterende settefiskanlegg ved Innhavet ikke inngår i området.

Karlsøyfjorden (Bodø),

Det pågår ingen akvakulturaktivitet i området i dag, selv om sjøområdet rundt Karlsøyvær er dypt og har lav eksponeringsgrad, og potensialet for både skjell dyrking og oppdrett av matfisk er stort her. Men Karlsøyvær er allerede vernet som naturreservat, slik at naturverdiene har en særskilt beskyttelse mot menneskelig inngripen/ påvirkning, og akvakultur ikke er tillatt.

Det foreslåtte marine verneområdet overlapper det eksisterende vernet, og omfatter et stort område i tillegg, som har et betydelig fremtidig potensiale for akvakulturvirksomhet, da særlig oppdrett av fisk. Bodø kommune har i dag relativt få slike arealer med så gode naturgitte forutsetninger som dette, med strøm og dybde som kan egne seg for dagens og fremtidens anleggsteknologi. Sjømat Norge vil derfor sterkt anmode om at Karlsøyfjorden ikke underlegges marint vern, men dersom vern ber Sjømat Norge om at sjøområdet mellom Karlsøyvær og Kjerringøy unntas fra vernet.

Fiskeridirektoratet har påpekt at området Karlsøyfjorden er åpent og eksponert, og at det her bør være mindre problematisk å ha en dispensasjonshjemmel for akvakultur pga god gjennomstrømming, og vi ber om at dette hensyntas dersom vern innføres her.

Sjømat Norge tilrår alternativ A om at det etter søknad kan gis tillatelser til etablering av akvakultur som ikke er i strid med verneformålet (§ 5b), fangstbasert akvakultur (§ 5c) og levendelagring av fisk (§ 5d).

Vistenfjorden (Vevelstad),

Ytre del av Vistenfjorden har havbruksaktivitet i dag, og har også fremtidig potensiale for økt sjømatproduksjon og akvakultur. Indre del er usikkert i fht verdi for næringsaktivitet, men innerste del er allerede underlagt vern med strenge restriksjoner, slik at Sjømat Norge vurderer området som uegnet for akvakultur i den forstand at det allerede i dag ligger strenge restriksjoner for næringspåvirkning her.

Tas ytre del ut vil Sjømat Norge akseptere at indre deler av fjorden vernes,

Dvs alternativ B får status marint verneområde, nærmere bestemt grense strekkes ved Mula/Almosen. Sjømat Norge ber om at Ytre Visten ikke får status Marint Verneområde.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Marit Bærøe
Regionsjef havbruk nord
(elektronisk godkjent)

Kopi til

Nordland Fylkeskommune
Bodø Kommune
Vevelstad Kommune
Hamarøy Kommune
Fiskeridirektoratet

F 7
Fylkesmannen i Nordland
v/Åsmund Andersen
fmnopost@fylkesmannen.no
L J

REF.
2005/5988

VÅR REF.
16/997-2

DATO
3.1.2017

Høring av forslag om navn på marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner i Nordland

Stedsnavntjenesten for Midt-Norge viser til forslag fra Fylkesmannen i Nordland, datert 12.12.2016, om navn på fire marine verneområder i Nordland, henholdsvis i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner.

Nedenfor følger vår tilråding for navneforslagene for verneområdene i Vevelstad og Rødøy kommuner. Bodø og Hamarøy kommuner ligger utenfor vårt tjenesteområde. Navneforslagene for verneområder i disse to sistnevnte kommunene skal behandles av Stedsnavntjenesten for norske navn i Nord-Norge.

Visten, Vevelstad kommune

Fylkesmannen har foreslått navnet *Vistenfjorden* som navn på verneområdet i Vevelstad kommune. *Visten* er vedtatt skrivemåte for navnet på fjorden (vedtatt av Statens kartverk 20.11.2014, jf. SSR). *Vistenfjorden* er avslått navneform (avslått fra samme dato). Andre navn i området med fjordnavnet i forledd har formen *Vist-*: *Visthus*, *Vistnes* mfl. (alle med status Godkjent, jf. SSR).

Stedsnavntjenesten tilrår *Visten* som navn på det marine verneområdet i Vevelstad kommune. Tilrådinga begrunnes blant annet ut fra Lov om stadnamn, § 9. *Bruk av stadnamn*: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.»

Nordfjorden, Rødøy kommune

Fylkesmannen har foreslått navnet *Nordfjorden* som navn på verneområdet i Rødøy kommune. *Nordfjorden* er eneste godkjente skrivemåte for fjordnavnet (jf. SSR). Stedsnavntjenesten tilrår *Nordfjorden* som navn på det marine verneområdet i Rødøy kommune.

For navnekonsulent Eli Johanne Ellingsve

Line Lysaker Heinesen
Sekretær/førstekonsulent

Fra: Ida Rørbye[Ida.Rorbye@kartverket.no]

Dato: 03.04.2017 09:47:46

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Kopi: Madsen, Kjell Eivind; Andersen, Åsmund; Jens Christian Leonthin

Tittel: Deres ref.: 2005/5988 - Uttalelse til forslag om å etablere marine Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvåg fjorden-Innhavet i Nordland fylke , Kartverkets ref.: 16/00294

Uttalelse til forslag om å etablere Kaldvåg fjorden og Innhavet marine verneområde i Hamarøy kommune, Karlsøyfjorden marine verneområde i Bodø kommune, Nordfjorden marine verneområde i Rødøy kommune og Vistenfjorden marine verneområde i Vevelstad kommune i Nordland fylke

Kartverket viser til Fylkesmannens oversendelse 12. desember 2016.

Datasettet for naturvernområder og forslag til verneområder, inngår fra 1. januar 2015 i det offentlige kartgrunnlag, jf. plan- og bygningsloven § 2-2 og kart- og planforskriften kapittel 2. Det offentlige kartgrunnlaget skal danne kunnskapsgrunnlag for avgjørelser etter plan- og bygningsloven. Kartverket forutsetter at kartet over verneområdet utarbeides og presenteres i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon raskest mulig, slik at de respektive kommunene kan ta hensyn til det foreslåtte vernet ved sine avgjørelser etter plan- og bygningsloven.

Kartverket vil videre påpeke at navnet *Vistenfjorden* ikke finnes i Sentralt stedsnavnsregister (SSR), jf. Kartverkets www.norgeskart.no - stedsnavn. SSR er Norges nasjonale register for skrivemåten av stedsnavn i offentlig bruk. Registeret er opprettet i henhold til § 12 i lov om stadnamn. Når skrivemåten av et stedsnavn er vedtatt etter gjennomført navnesak, blir det lagt inn i SSR. Alle andre skrivemåter av navnet er da avslåtte former og skal ikke brukes i offentlig sammenheng.

Veiledning om saksgangen i saker om stedsnavn vises til

<http://www.kartverket.no/Kart/Stedsnavn/Saksgangen-ved-behandling-av-namnesaker/>

I de mottatte saksdokumentene kan Kartverket ikke se at det innhentes uttalelse fra Språkrådet ved Stedsnavnstjeneste i henholdsvis Midt-Norge og Nord-Norge. Det vises her til <http://www.sprakradet.no/Sprakarbeid/Stedsnavn/Skrivematen-av-stedsnavn/>

Kartverket forutsetter at forholdet til stadnamnslova og SSR bringes i orden i forbindelse med vedtaket om verneforskriften.

Vennlig hilsen

Kartverket

Ida Rørbye (e.f.)

Juridisk seniorrådgiver

Landdivisjonen

Infrastrukturavdelingen – seksjon for geodatassamarbeid

Tlf.: 32 11 87 18 - mob.: 952 31 712

E-post: ida.rorbye@kartverket.no

Tlf. sentralbord: 32 11 81 00

Kundesenter: 08700

www.kartverket.no

E-posten er godkjent og lagra i vårt arkiv i samsvar med interne rutinar.

Fra: Madsen, Kjell Eivind [mailto:fmnokma@fylkesmannen.no]

Sendt: 15. desember 2016 11:42

Til: Madsen, Kjell Eivind <fmnokma@fylkesmannen.no>

Kopi: Andersen, Åsmund <fmnoaad@fylkesmannen.no>

Emne: Offentlig høring av forslag til marin verneplan - områdene Vistenfjorden, Nordfjorden, Karlsøyfjorden og Kaldvågfjorden-Innhavet i Nordland fylke

Vedlagt finner dere brev med informasjon om marin verneplan som nå er på høring fram til 4. april 2017.

Dette brevet sendes kun pr e-post – lokal og sentral høring gjennomføres samtidig. Dere som mottar denne e-posten står på adresseliste over nasjonale høringsparter. Ber om bekreftelse på mottak av denne e-posten. Dersom det er behov for papirkopier vennligst ta kontakt.

De aktuelle områdene er:

Vistenfjorden i Vevelstad kommune

Nordfjorden i Rødøy kommune

Karlsøyfjorden i Bodø kommune

Kaldvågfjorden-Innhavet i Hamarøy kommune

Dokumentene finner dere på våre nettsider: <https://www.fylkesmannen.no/nordland/marint-vern/>. Det er også lenke til interaktivt kart på nettsidene.

Kjell Eivind Madsen
Seniorrådgiver Miljøvernavdelingen
Fylkesmannen i Nordland

Tlf. 755 31 585

e-post: fmnokma@fylkesmannen.no

nettside: www.fmno.no

Statens vegvesen

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
Moloveien 10
8002 BODØ

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Region nord	Trude Aanes / 75114829	16/189270-2	2005/5988	27.02.2017

Uttalelse til høring og forslag til verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner i Nordland

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Nordland datert, 15.12.2016, hvor Statens vegvesen bes gi uttalelse til høringsforslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner i Nordland.

Vår rolle

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, forvalter av fylkesveg på vegne av Nordland fylkeskommune og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Saksopplysninger

Høringen gjelder forslag om fire marine verneområder i Nordland:

- Vistenfjorden i Vevelstad kommune
- Nordfjorden i Rødøy kommune
- Karlsøyfjorden i Bodø kommune
- Kaldvågfjorden og Innhavet i Hamarøy kommune

Som ledd i arbeidet med nasjonal marin verneplan, ble det oppstartet planarbeid for disse områdene i 2009. Foreslåtte områder i marin verneplan er særegne områder eller leveområder som er typiske for kysten. Sammen skal de danne et nettverk av områder som skal ta vare på økosystemer og naturverdier.

Postadresse
Statens vegvesen
Region nord
Postboks 1403
8002 BODØ

Telefon: 02030
fir mapost-nord@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Postboks 709
8654 MOSJØEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

Vår uttalelseVistenfjorden

Fv. 144 går ned til Vistenfjorden ved Buodden. Vi kan ikke se at det foreslåtte verneområdet vil berøre våre interesser, men vi vil likevel forsikre oss om at det tas hensyn til behov for drift og vedlikehold av veggen.

Nordfjorden

Ingen merknad

Karlsøyfjorden

Fv. 834 går langs Karlsøyfjorden fra Misten til Tårnvika. Vi kan ikke se at det foreslåtte verneområdet vil berøre våre interesser, men vi vil likevel forsikre oss om at det tas hensyn til behov for drift og vedlikehold av veggen.

Kaldvågafjorden og Innhavet

På fv. 662 kommer vegfylling til bru over Rødtangstraumen i berøring med det foreslåtte verneområdet. Behov for drift og vedlikehold av bru og fylling må ivaretas i verneplanen.

Avstanden mellom E6 og Sagpollen er kort og behov for drift og vedlikehold av veggen må ivaretas i verneplanen.

Plan og forvaltning, vegavdeling Nordland

Med hilsen

Hanne Alvsing
Seksjonsleder

Trude Aanes
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Fra: Gunn Elin Frilund[gunn.frilund@statnett.no]

Dato: 20.12.2016 14:10:41

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Kopi: Madsen, Kjell Eivind; Andersen, Åsmund

Tittel: 16/01776-2 - Høring - Forslag om marine verneområder i Vevelstad, Rødøy, Bodø og Hamarøy kommuner - Nordland - Svarfrist 04.04.2017

Det vises til tilsendte høringsforslag for fire nye marine verneområder.

Nordfjorden marine verneområde (Rødøy)

Statnett har fjordspenn på Norges transmisijsnett mellom Svartisen og Rana i dette området. I den forbindelse vi påpeke viktigheten av at mulige nye ledninger og vedlikehold av eksisterende ledninger ikke blir hindret av ett nytt verneområde. Det må derfor tas med i vernebestemmelsene at nye etableringer, drift og vedlikehold (bl.a. bruk av båt, landgang etc.) sikres.

Vistenfjorden, Kaldvåg fjorden og Innhavet, Karlsøyfjorden marine verneområder

Statnett har ingen kommentarer til disse.

Vi ønsker lykke til med opprettelsen av verneområdene,

Vennlig hilsen

Gunn Elin Frilund

Areal- og miljørådgiver

Miljø og tillatelser

M +4748234137

D +4723904417

T +47 23 90 30 00

Statnett

Nydalen Allé 33, 0484 Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

[Statnett.no](http://statnett.no)

Fra: Madsen, Kjell Eivind [mailto:fmnokma@fylkesmannen.no]

Sendt: 15. desember 2016 11:55

Til: Madsen, Kjell Eivind <fmnokma@fylkesmannen.no>

Kopi: Andersen, Åsmund <fmnoaad@fylkesmannen.no>

Emne: Høring marin verneplan - regional adresseliste

Vedlagt finner dere brev med informasjon om marin verneplan som nå er på høring fram til 4. april 2017.

Dette brevet sendes kun pr e-post – lokal og sentral høring gjennomføres samtidig. Dere som mottar denne e-posten står på adresseliste over regionale høringsparter. Ber om bekreftelse på mottak av denne e-posten. Dersom det er behov for papirkopier vennligst ta kontakt.

De aktuelle områdene er:

Vistenfjorden i Vevelstad kommune

Nordfjorden i Rødøy kommune

Karlsøyfjorden i Bodø kommune

Kaldvåg fjorden-Innhavet i Hamarøy kommune

Dokumentene finner dere på våre nettsider: <https://www.fylkesmannen.no/nordland/marint-vern/>. Det er også

lenke til interaktivt kart på nettsidene.

Kjell Eivind Madsen
Seniorrådgiver Miljøvernavdelingen
Fylkesmannen i Nordland

Tlf. 755 31 585

e-post: fmnokma@fylkesmannen.no

nettside: www.fmno.no

Fra: Sæterstad, Jan Tore[jsaterstad@mil.no]

Dato: 02.01.2017 08:17:48

Til: FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland

Tittel: Svar på høring Marin verneplan, Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14

Sør-Hålogaland Heimevernsdistrikt 14 har ingen innvendinger eller kommentarer vedrørende den marine verneplanen som er sendt ut på høring.

Mvh

Jan Tore Sæterstad

Major/G-5/9

Sør-Hålogaland HV-distrikt 14

E-post: jsaterstad@mil.no<<mailto:jsaterstad@mil.no>>

Telefon: 75 11 20 50 / 99282050

Du skal ikke tro alt du hører, ei heller si alt du vet

Fylkesmannen i Nordland
fmnopost@fylkesmannen.no

04.04.2017

Deres ref.: 2005/5988

WWF Verdens naturfond sitt hørings svar til forslag om marine verneområder i Vistenfjorden i Vevelstad kommune, Nordfjorden i Rødøy kommune, Karlsøyfjorden i Bodø kommune og Kaldvåg fjorden - Innhavet i Hamarøy kommune, alle i Nordland fylke

Vi takker for muligheten til å kunne komme med innspill til forslag til opprettelsen av fire nye verneområder i Nordland fylke:

- 1) Vistenfjorden
- 2) Nordfjorden
- 3) Karlsøyfjorden
- 4) Kaldvåg fjorden og Innhavet.

Disse fire områdene er definerte med verneverdige og representative naturverdier, og er sammen med 32 andre områder med på liste A til det [nasjonale rådgivende utvalget for marin verneplan](#). WWF Verdens naturfond (heretter omtalt som WWF) er positive til at det i økende grad fokuseres på marint vern og at det nå fremlegges forslag om opprettelsen av vern for disse verneverdige områdene i Nordland fylke. Opprettelsen av nye verneområder vil gi økt beskyttelse av marine arter og bidra til ivaretagelse og bærekraftig bruk av havets ressurser. Opprettelsen av nye verneområder er også et steg i riktig retning for å nå Norges internasjonale forpliktelser iht [Aichi-mål 11](#) som tilsier oppfyllelse av 10 prosent marint områdevern innen 2020. WWF har følgende innspill til forslaget:

Vistenfjorden i Vevelstad kommune

WWF støtter rådgivende utvalg sin anbefaling i at representativitetskriteriet for et verneområde må oppfylles. WWF anbefaler at fjordsystemet i sin helhet vernes som lagt frem i alternativ A i Fylkesmannens [høringsdokument](#), og ikke kun de indre delene av Vistenfjorden (alternativ B).

WWF ønsker å trekke frem følgende fra høringsdokumentet fra Miljøavdelingen hos Fylkesmannen i Nordland:

«Verneformålet er å ta vare på de særegne og representative naturtypene i fjorden. Dette inkluderer bunnen og bunnlevende organismer, men også organismer i vannmassene hvor disse inngår i verneverdiene, det vil si i de indre delene av Vistenfjorden. Dersom man ender på alternativ B, altså kun vern av de indre delene, vil representativitetskriteriet ikke vektlegges tungt.»

Videre støtter WWF også forslaget om å ha forbud mot all tråleaktivitet og akvakulturvirksomhet for å kunne opprettholde et representativt referanseområde til forsknings- og overvåkingsformål.

«For Vistenfjorden foreslås Indre Visten som referanseområde hvor det blir forbud mot rekestrål og andre redskaper som slepes under fisket og som kan berøre bunnen. I tillegg vil det ikke være tillatt med havbruk som innebærer fôring og dermed utslipp av næringssalter og organisk materiale. Dette for å ivareta referanseområdet slik det er i dag for videre forskning og overvåking.»

Nordfjorden i Rødøy kommune

WWF er for at en fjord skal kunne brukes til rekreasjonelle formål, og ser positivt på at tradisjonelt og rekreasjonelt bruk av området skal videreføres så lenge dette foregår innenfor miljømessige, vitenskapelige bærekraftige rammer. Vi sier oss også enige i Fylkesmannens vurdering i [høringsdokumentet](#) i at «deponering av tunellmasser i sjø ikke vil være forenelig med vern, jf. forslag til verneforskrift § 3 punkt c».

Vi stiller oss derimot litt skeptiske til merknaden vedrørende punktforlaget i verneforskriften som åpner for muligheten for fremtidig brobygging. Nordfjorden blir beskrevet som «...omkranset av fjelltopper på rundt 1000 meters høyde. Med glatte fjellsider som går bratt ned i en bregrønn fjord...». Et raskt kartsøk viser at det per i dag ikke finnes noe veisystem rundt eller i tilknytning til fjorden. WWF er bekymret for at inngrepene fra bro- og veibygging kan føre til erosjon av de bratte og glatte fjellsidene, og at uønskede landmasser defor kan ende opp i fjorden. Vi ber derfor om at dette blir spesielt hensyntatt i neste steg av vurderingen.

Karlsøyfjorden i Bodø kommune

WWF støtter opprettelsen av Karlsøyfjorden som marint verneområde som foreslått i [høringsdokumentet](#) fra Fylkesmannen i Nordland. Vi mener at alternativ B som beskrevet dokumentet vil gi den beste ivaretagelsen av området og dette derfor bør være alternativet den endelige verneforskriften følger.

*«**Alternativ A** innebærer at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til etablering av havbruk som ikke er i strid med verneformålet (§ 5 b), fangstbasert akvakultur (§ 5 c) og levendelagring av fisk (§ 5 d).*

***Alternativ B** innebærer at det ikke kan gis slike tillatelse som nevnt under alternativ A. Bokstav c, d og e i § 5 i forslag til forskrift vil da tas ut.»*

Kaldvåg fjorden og Innhavet i Hamarøy kommune

WWF støtter opprettelsen av Kaldvåg fjorden og Innhavet som marint verneområde som foreslått i [høringsdokumentet](#) fra Fylkesmannen i Nordland. Vi ønsker likevel å påpeke at driften av Ness Camping må gjennomføres på en slik måte at utfylling i fjæresonen og mudring under småbåtanlegg ikke må gjennomføres på en slik måte at dette medfører negativ påvirkning på verneområdet og bryter med verneforskriften, selv med justerte vernegrenser for det marine vernet.

Vennlig hilsen
for WWF Verdens naturfond

[elektronisk sign]
Fredrik Myhre
fiskeri og havmiljørådgiver
fmyhre@wwf.no

[elektronisk sign]
Joachim Engelstad
hav- og vannmiljørådgiver
jengelstad@wwf.no